

MARONICS LILLA

Magyar nyelv és irodalom
MA, 16. félév
Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

Témavezető:

dr. Kuna Ágnes

tanszékvezető egyetemi docens, ELTE BTK

AZ AUTIZMUS NYELVI KONCEPTUALIZÁCIÓJA AZ EGÉSZSÉGÜGYI SZAKMAI IRÁNYELVEKBEN

Kulcsszavak: egészségügyi kommunikáció; diskurzuselemzés; szociokognitív; terminológia; autizmus

Kutatásomban az autizmus spektrum zavarokról kiadott 2008-as egészségügyi szakmai irányelv szövegében vizsgálom az autizmusra vonatkozó tudás létrehozásának, az autizmus és az autista személyek megjelenítésének módjait a diskurzus interakciós, szociokulturális és történelmi beágyazottsága, valamint a diskurzusban fellelhető jellegzetes szakmai szemléletmódbeli eltérések mentén. A kutatás során arra keresem a választ, hogy a 2008-as irányelv szövegalkotói hogyan konceptualizálják az autizmus fogalmát, milyen konstruáló műveletekkel dolgozzák ki az autizmust és az autista személyeket jelölő szaknyelvi kifejezések szemantikai-fogalmi kapcsolatát. Vizsgálom továbbá, hogy milyen összefüggéseket fedezhetünk fel abban, ahogy a szöveg szerzői az autizmus fogalmát, az autizmusról alkotott tudást és az autista személyeket a szöveg szintjén megjelenítik.

Céлом, hogy a funkcionális kognitív szemantika és a szociokognitív diskurzuselemzés szemléletmódjának és módszertani eljárásainak adaptálásával szociokognitív perspektívából tegyem megragadhatóvá azt, hogy az autizmusra vonatkozó tudás nyelv általi megjelenítésében, valamint a szakmai ismeretek létrehozásában, megosztásában és érvényesítésében alkalmazott stratégiák milyen társadalmi és tudománytörténeti folyamatok kontextusában értelmezhetők.

A tanulmányban először a vizsgált nyelvészeti problémakör történelmi és szociokulturális vonatkozásait tárgyaló szakirodalmat tekintem át, ezután ismertetem a kutatásban alkalmazott elemző szemléletmód elméleti és módszertani hátterét. Az ezt követő részekben bemutatom az elemzés anyagát és módszerét, és összefoglalom a szövegelemzés eredményeit. Munkám összegzéssel és kitekintéssel zárul.